

SPINET

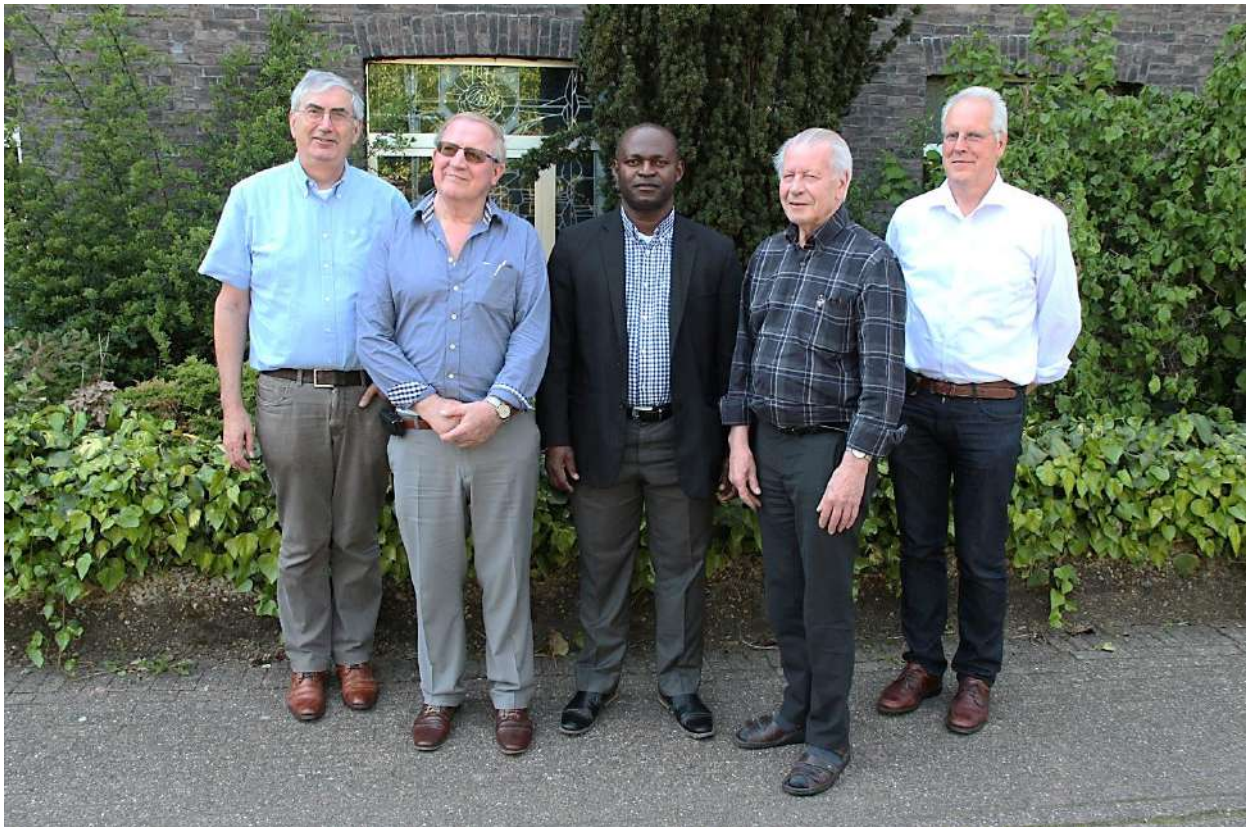
Postbus 48, 6590 AA Genneep
secretariaat-cssp@missie-geest.nl
www.missie-geest.nl
IBAN NL72RABO0116166444
BIC RABONL2U

SPIRITIJS NEDERLANDS TIJDSCHRIFT

Jaargang 73 no. 5

mei 2018

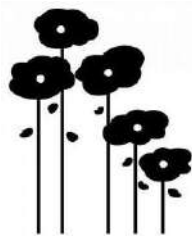
Nieuw Provinciaal Bestuur

Gerard Spierings, Jules Habets, Marcel Uzoigwe, Koos Gordijn, Carel Verdonschot

Op ons kapittel gehouden van 30 april t/m 4 mei 2018 zijn Jules Habets, Koos Gordijn en Marcel Uzoigwe op 3 mei gekozen tot het collegiale nieuwe bestuur van onze provincie voor de komende 3 jaar. Marcel zal naar buiten provinciaal zijn. De keuze is door het algemeen bestuur op 4 mei bevestigd.

Het kapittel heeft ingestemd dat Gerard Spierings en Carel Verdonschot als adviseurs met dit bestuur optrekken.

Jarigen in mei

2 Paul Cuijpers	14 Jaap Nieuwenhuizen	25 Marcel Uzoigwe
4 Herman Voorn	17 Zr. Marie Thérèse Verstegen	27 Titus Ikyomke
12 Zr. Corrie Wassenberg	21 Tom Willemsen	29 Gerard Spierings

Alfons Loogman: Pionier van de katholieke pers in Kenia

deel 2/3

Albert de Jong

Rafiki Yetu. Het katholieke maandblad van Oost-Afrika

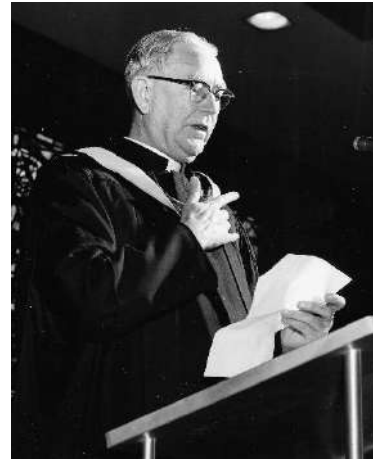
Het was een blad dat eens per maand verscheen. De ondertitel ervan op de voorkaft in het Engels luidde: 'Krant voor inlanders gepubliceerd door de katholieke missie.' Aan de binnenkant in het Swahili luidde de ondertitel echter: 'Krant ten behoeve van de inwoners van Oost-Afrika gepubliceerd door de katholieke missie, Mombasa.' Het werd gedrukt bij The Kenya Printing Works in Mombasa waarvan de eigenaar een Indiër was. De prijs was 0,20 shilling. De afmetingen van het blad waren: 24,6 bij 16,2 cm. In de eerste nummers varieerde het aantal pagina's van 24 tot 26 waarvan advertenties soms meer dan vijf volle pagina's innamen. De verschillende artikelen werden verluchtigd door tekeningen van Loogman zelf, die een goed tekenaar en schilder was. Het blad had een roodbruine kaft.

De inhoud van *Rafiki Yetu* lijkt veel op die van de bladen welke reeds de revue gepasseerd zijn maar dan vanuit een katholiek perspectief. Het is duidelijk voor wie de eerste nummers van het blad leest dat Loogman als redacteur bijna alle artikelen zelf schreef. Ondanks de oproep van het jaarlijks kapittel in 1925 aan spiritijnen om correspondent te zijn komen

slechts twee namen voor: Michael Witte, de boezemvriend van Loogman en Cornelius McNamara. Witte schreef in de rubriek 'Nieuws' van nummer 2 (december 1925) een artikel met de kop: 'Kabaa. Nieuws van de School,' onder het pseudoniem M. Simba. In de rubriek 'Postbus' schreef hij in hetzelfde nummer een kort artikel onder de kop: 'Als je gevraagd wordt Antwoord' onder het pseudoniem F. Mikaeli. Bovendien schreef hij in de rubriek 'Wereldnieuws' van nummer 4 (februari 1926) een artikel met de kop: 'Kabaa' onder het pseudoniem F. Simba. McNamara schreef in hetzelfde nummer ook in de rubriek 'Wereldnieuws' een artikeltje over het Eucharistisch Congres dat in 1926 gehouden zou worden in Noord-Amerika. Vaste rubrieken waren 'Het gesprek van Rafiki Yetu,' waarin Onze Vriend (Loogman) nogal moralistische onderwerpen aansneed. 'Goede manieren,' waarin beleefdheid en hygiëne behandeld werden. 'Gouden Woorden,' waarin een korte perikoop of een kleine bijbelse beschouwing aan de orde kwamen. 'Wereldnieuws,' met nieuwtjes uit Kenia, Tanganyika, Rome en Noord-Amerika. 'Postbus' met brieven uit Kenia, Tanganyika en Zanzibar. Alle brieven werden beantwoord door de redacteur. Vele konden niet afgedrukt worden vanwege de

onstichtelijke woorden of onderwerpen. Briefschrijvers werden erop gewezen dat vele brieven onleesbaar waren vanwege het slechte schrift. Brieven met een algemene inhoud konden afgedrukt worden, maar die te persoonlijk waren werden afgehandeld door de redacteur per brief. Bovendien wees hij erop dat de brieven niet volledig gepubliceerd konden worden omdat hij plaatsgebrek had. De volgende onderwerpen kwamen onder andere in de brieven aan de orde: bruidsschat, biecht, klacht dat de katholieke missie mensen geen onderwijs geeft, afgunst, dronkenschap, slechte dansen. Als laatste vaste rubrieken waren daar een verhaal (fabel) en een gedicht. Daarnaast waren er ook artikelen over de uitleg van de veertigdagentijd, de spelregels van voetbal en een Engelse les. De volgende katholieke onderwerpen kwamen aan de orde in het tweede nummer (december 1925). In de rubriek 'Gouden Woorden' de zaligsprekingen van Matteus 5:3-10. Bovendien in de rubriek 'Nieuws' de missietoonstelling in Rome en de presentatie van de Kabaa als de Catholic Central Training School door pater Witte. Vervolgens in de rubriek 'Postbus' een artikel met de kop 'Als je gevraagd wordt ... Antwoord' van Witte over de biecht. In het vierde nummer (februari 1926) kunnen als zodanig aangemerkt worden in de rubriek 'Gouden Woorden' een korte stichtelijke overdenking. Daarnaast een artikel over de betekenis van de veertigdagentijd. Vervolgens in de rubriek 'Wereldnieuws' een kort bericht over het Eucharistisch Congres in Noord-Amerika; een bericht over de honderdste geboortedag van kardinaal Lavignerie in Tunis; een verslag van Witte over de kerstviering in Kabaa; een bericht uit Kisumu dat Mgr. G. Brandsma MHM in februari Mombasa zou bezoeken; een ander

bericht uit Kisumu over het sportevenement van de Catholic Native Union op 26 december en de bekendmaking van de namen van de nieuwe bestuursleden van deze katholieke welzijnsorganisatie.¹

Zoals gezegd was de oplage van het eerste nummer (november 1925) 500. Voor het tweede nummer (december 1925) werden 750 exemplaren gedrukt. Het derde nummer (januari 1926) bedroeg 1000 exemplaren.² De Director of Education in Nairobi bestelde vijf exemplaren voor elke regeringsschool.³ Zo steeg het aantal exemplaren in snel tempo tot 2.000 in het jaar 1926.⁴ Maar dit was niet genoeg om een levensvatbaar blad te produceren. Op het jaarlijks kapittel van het vicariaat in augustus van dat jaar liet Loogman zijn confraters weten dat als het aantal abonnees en adverteerders niet zou toenemen hij niet kon doorgaan. Om dit te voorkomen werd de suggestie aan de hand gedaan om het blad slechts elke twee maanden te publiceren. Bovendien werd een beroep gedaan op de spiritijnen om advertenties te acquireren en reclame te maken voor het

¹ Zie voor deze welzijnsvereniging: A.de Jong, *Missie en politiek in Oostelijk Afrika. Nederlandse missionarissen en Afrikaans nationalisme in Kenya, Tanzania en Malawi 1945-1965*, Kampen 1994, 44-45.

² Loogman, 'De Katholieke Pers in Afrika,' 103.

³ *Rafiki Yetu* (december 1925) no. 2, 18.

⁴ *Bulletin Général de La Congrégation* 33 (1927-1928), 32.

blad.⁵ Het doel van *Rafiki Yetu* was apologetisch. Katholieken konden niet achterover blijven leunen terwijl de protestanten hun leer verspreidden. Het was noodzakelijk dat de katholieke leer en moraal ook haar verdedigers en kampioenen hadden. Het blad was 'een krachtig middel voor evangelizatie [en] een voortreffelijk vehikel om onze katholieke dogma's te populariseren.' Scholen werden overal opgericht en weldra zouden katholieke leerlingen kunnen lezen en schrijven. Zij zouden graag alles wat zij konden lezen kopen en 'zo beetje bij beetje zouden zij vertrouwd gemaakt worden met onze heilige religie: dat is ons vurigste verlangen.'⁶ De katholieken van Oost-Afrika waren de doelgroep waarop *Rafiki Yetu* gericht was, maar ook lezers met een andere achtergrond werden niet uit het oog verloren. Loogman noemt met name protestanten en moslims. Lezers van deze twee denominaties maakten gebruik van de 'Postbus' om vragen te stellen en inlichtingen te zoeken. Maar de bekering van moslims was niet gemakkelijk. 'Al is de Islam in zijn geheel een zware muur, waar geen christendom doorheen dringt, toch moet er wel ergens een spleet of naadje wezen, waar eenige genade kan doorsijpelen, ongehoord en ongemerkt. We zullen proberen met interessante lectuur.'⁷ Men kan terecht de vraag stellen of *Rafiki Yetu* een krant was of niet, omdat het slechts één keer per maand gepubliceerd werd. Naar de normen van de tegenwoordige tijd doet het eerder denken aan een tijdschrift dan een krant. Er zijn communicatiewetenschappers die stellen dat een echte krant minstens eens per week moet verschijnen. Maar een dergelijke eis te

stellen aan een blad dat verschijnt in een periode van vroege kolonisatie van een gebied is niet realistisch. In die tijd waren er nauwelijks uitgevers te vinden die een krant wekelijks konden laten verschijnen bij gebrek aan geld of andere faciliteiten die daarvoor nodig waren. Ook Loogman zelf beschouwde *Rafiki Yetu* als een krant. Zoals we al gezien hebben bestempelde hij het blad als een 'newspaper' (krant) in het Engels en in het Swahili noemde hij het 'gazetti' (krant).⁸

De groei van *Rafiki Yetu*

De publicatie van *Rafiki Yetu* was 'een populair succes' volgens de apostolisch vicaris J. Neville CSSp.⁹ Maar de uitgever en redacteur had zijn grote zorgen om het blad in de roulatie te houden. Met het toenemen van de abonnees werden de drukkosten ook groter. Het blad te laten blijven drukken door de Indiër was geen optie. Hij had slechts twee keuzes: ofwel de onderneming opgeven of zelf een drukkerij opzetten. Nu hij eenmaal de smaak te pakken had, wist Loogman van geen ophouden. Hij leende geld en kocht een kleine drukkerij, die meer leek op een 'trapnaaimachine' dan een drukpers.¹⁰ Hiermee kon precies een bladzijde van het blad gedrukt worden. Vier Afrikaanse jonge mannen werden getraind en dezen zetten en drukten het blad bladzijde voor bladzijde. Twee jaar lang zwoegden ze om het blad iedere maand op tijd te laten verschijnen. Maar het werd op den duur onmogelijk met deze kleine drukpers de toenemende oplage bij te houden. Loogman wilde een betere en grotere drukpers. 'Weer geleend, weer gevochten en weer machines kopen.'¹¹ Dit keer werd er goed materiaal gekocht: een

⁵ Annual Chapter Book 1911-1936, St. Austin's 28.8.1926, Archief CSSp Nairobi.

⁶ *Bulletin Général de La Congrégation* 33 (1927-1928), 33.

⁷ Loogman, 'De Katholieke Pers in Afrika,' 103.

⁸ Scotton, "The First African Press in East Africa," 212 voetnoot 5.

⁹ J.G. Neville, 'Letter,' *Missionary Annals* 8 (1926) 67.

¹⁰ *Jubileum uitgave 1904-1929, Missiehuis van den H. Geest te Weert Limburg*, [1929], 16.

¹¹ Loogman, 'De Katholieke Pers in Afrika,' 104.

Augsburgsche Terno-Drukkers; een snijmachine; een hechtmachine en zeven zettertafels. Op 28 april 1929 zegende Mgr. A. Hinsley, de apostolisch delegaat voor Engels Afrika, de nieuwe drukpers in.¹² In zijn toespraak bij deze gelegenheid zei hij onder andere: 'We zijn in nieuwe tijden en iedere missionaris pakt de middelen aan, die hem mogelijk zijn om zooveel mogelijk tot Christus te winnen. Zoo deed St. Paulus, de groote Apostel, in zijn dagen en als St. Paulus nu leefde, het eerste dat hij zou oprichten in een missieland, dat is een drukkerij.'¹³ Loogman bleef fulltime zijn normale missionaire pastoraal uitoefenen. "Als ik tijd heb, schrijf ik daarna artikelen voor mijn tijdschrift."¹⁴ Maar als redacteur kon hij het blad zelf niet maand na maand vol blijven schrijven. Hij had grote behoefte aan artikelen. Op het jaarlijks kapittel van 1928 klaagde hij zijn nood. Zijn confraters schreven geen artikelen voor het blad zoals zij zouden moeten doen. Maar dezen zeiden dat hun bijdragen niet genoeg gewaardeerd werden. Voorgesteld werd om in het blad een verslag van iedere missiepost te publiceren en een hoofdstuk van het Nieuwe Testament in het Swahili, dat later in boekvorm kon verschijnen.¹⁵ Op het kapittel van een jaar later werd de toestand van het blad weer besproken. Er werd voorgesteld om Engelse artikelen op te nemen. Dat zou resulteren in een grotere oplage en meer advertenties.¹⁶ In datzelfde jaar was er een officiële visitatie vanuit het moederhuis. Ook de visitor spoorde in zijn verslag de spiritijnen van het vicariaat aan artikelen aan Loogman op te sturen over belangrijke, merkwaardige en stichtelijke zaken die in hun missies zich voordeden. Hij wist zeker

dat er onder hen schrijvers te vinden waren.¹⁷ In zijn verslag van zijn bezoek aan de missie van Mombasa schreef hij dat hij niet zo goed zou weten hoe pater Loogman geluk te wensen met de toewijding die hij aan het blad besteedde. Hij spoorde hem aan moedig door te gaan met dit werk 'dat veel goeds doet aan de inlandse katholieken en dat aan allen toont dat wij niet inferieur zijn aan de protestanten. Ga door met de goede strijd. De kerk van Mombasa moet door haar kracht aan allen tonen de degelijkheid van haar grondslagen en de uitgestrektheid van haar invloed.'¹⁸

Rafiki Yetu tot het vertrek van Loogman

In de jaren dertig was *Rafiki Yetu* uitgegroeid tot een volwaardig maandblad. Maar de financiële lasten drukten zwaar op de schouders van Loogman. Hij probeerde zijn schulden die hij gemaakt had voor de aankoop van de nieuwe drukpers en de daarbij behorende machines af te betalen. Het was de tijd van de 'zwoegende instandhouding' van het blad zoals hij het zelf noemde.¹⁹ Niet alleen de financiën baarden hem kopzorgen, maar ook al het werk dat met de uitgave van het blad gepaard ging. Hij was uitgever, redacteur,

¹² Journal de Mombasa 1918-1932, 28.4.1929, Archief CSSp Nairobi.

¹³ Loogman, 'De Katholieke Pers in Afrika,' 102.

¹⁴ Loogman, 'Van een Pater, die krantjes schrijft ...,' 92.

¹⁵ Annual Chapter Book 1911-1936, St. Austin's 26.8.1928, Archief CSSp Nairobi.

¹⁶ Annual Chapter Book 1911-1936, St. Austin's 24.8.1929, Archief CSSp Nairobi.

¹⁷ Compte-Rendu de la Visite Régulière du District de Zanzibar faite par le R.P. J. Remy, Visiteur. Janvier à Mars 1929, Archief CSSp Nairobi.

¹⁸ Livres des Visites. Mission de Zanzibar. Communauté du St. Esprit à Mombasa. Visite régulière de la Résidence du St. Esprit de Mombasa faite par le R.P. J. Remy, visiteur, 24-28 Janvier 1929, Archief CSSp Nairobi.

¹⁹ Loogman, 'De Katholieke Pers in Afrika,' 103.

drukker, corrector en advertentie-acquisiteur tegelijk.

Met de nieuwe drukpers kreeg het blad na verloop van tijd ook een nieuw uiterlijk en formaat. De omslag van het blad was nu veelkleurig. Bovendien was de kwaliteit van het drukwerk en het papier sterk verbeterd. Er was zelfs een foto in te vinden. Al met al zag het blad er nu heel aantrekkelijk uit. De ondertitel van blad luidde nu in het Engels: 'Een katholiek tijdschrift (*magazine*),' terwijl in het Swahili nog steeds 'krant (*gazetti*)' gebezigd werd. De prijs was 0,12 Shilling. Het werd 'gedrukt door de inlanders op de katholieke missie, Mombasa.' Het formaat was 29 bij 22 cm. Het aantal pagina's bedroeg 14 waarbij inbegrepen anderhalve pagina advertenties. Er waren veel meer advertenties maar die werden niet bij de pagina's geteld. Het blad had het gestandaardiseerde Swahili van het Inter-Territorial Language Committee geadopteerd.²⁰ De tekeningen die de artikelen verluchtigden waren minder in aantal, maar een nieuwigheid was een alleraardigste strip over meneer Popeto, een oude wijze man van de Bibelebbon-stam. Ondanks de herhaalde oproepen van Loogman tijdens de jaarlijkse kapittels van het vicariaat om meer bijdragen van confraters kwam daar niet veel van terecht. Slechts kritiek was zijn deel. Zo werd erover geklaagd dat het moeilijk was om het blad te verkopen. Bovendien zou het te veel op moslims gericht zijn. Vervolgens zou het te veel een persoonlijke kwestie zijn. Naar klachten en suggesties werd niet geluisterd. Er was een voorstel gedaan om een competitie te beginnen in brief of essay schrijven, maar dat werd van de hand gewezen.²¹ In het nummer van maart 1932 (jaargang 7, no.3) was slechts één confrater met een bijdrage te vinden, te weten H. Strick CSSp, een Nederlandse spiritijn die in

Tanganyika werkte. Zoveel is wel duidelijk dat Loogman die het blad had opgericht en met hard werken en veel financiële zorgen op zijn eentje tot bloei had gebracht, als uitgever en redacteur de leiding van het blad stevig in handen had, zich er persoonlijk mee identificeerde en de koers ervan bepaalde. Waarschijnlijk waren de weinige artikelen die aangeboden werden inhoudelijk van mindere kwaliteit en liet het niveau van het Swahili te wensen over.

Vergeleken bij de eerste nummers van het blad hadden de rubrieken zich verder ontwikkeld. 'Het gesprek van Onze Vriend' was er nog steeds, maar nu niet met één maar met verschillende onderwerpen. In het nummer van maart 1932 kwamen in deze rubriek aan de orde: ivoor, het droogleggen van de zee door de Nederlanders, een verhaaltje over een sultan en een bespreking van nieuwe boeken. In het nummer van oktober 1932 (jaargang 7, no. 10) waren er de volgende onderwerpen te vinden: tovenarij, de scholen van zwarte mensen, een naam die niet verdwijnt, als je een huwelijk wilt sluiten.²² De rubriek 'Vraag en antwoord' was voortgekomen uit de vroegere rubriek 'Postbus.' Een paar vragen werden zeer uitvoerig beantwoord, terwijl de andere met kortere antwoorden genoeg moesten nemen. Ook de rubriek 'Ruimte voor lezers' waar brieven van lezers werden afgedrukt, had zijn oorsprong in de 'Postbus.' De rubrieken 'Goede manieren' en 'Nieuws van deze dagen' waren gehandhaafd (oktober nummer van 1932). Ook het verhaal en het gedicht waren niet verdwenen. Als een nieuwe rubriek kan aangemerkt worden de maandelijkse liturgische kalender. Daarnaast waren er artikelen over diverse onderwerpen. Om het verwijt te weerleggen dat het blad teveel op moslims gericht was, komen hier de katholieke onderwerpen aan de orde die

²⁰ Annual Chapter Book 1911-1936, St. Austin's 23.8.1930, Archief CSSp Nairobi.

²¹ Annual Chapter Book 1911-1936, St. Austin's 23.8.1930 en St. Austin's 26.8.1933, Archief CSSp Nairobi.

²² *Bode van de H. Geest* 28 (1932) 251.

in het nummer van maart 1932 verschenen. Daar was de maandelijkse liturgische kalender. Daarnaast was er het artikel van Strick over de martelaren van Mexico. Bovendien was er het gedicht over Franciscus Xaverius. Vervolgens kwamen in de rubriek 'Vraag en Antwoord' de volgende kwesties ter sprake: erfzonde; het zondigen van de mens uit eigen beweging; zuiverheid van hart; het verkopen van heilige zaken; de verhouding tussen witte en zwarte priesters; de sacramentsprocessie; de voorzienigheid van God en de onthouding van vlees op vrijdags. Ten slotte in de rubriek 'Ruimte voor lezers' stond een uitvoerig verslag over het kleinseminarie van het vicariaat Tanganyika dat naar Ujiji verhuisd was en door Mgr. Hinsley ingezegend was.

De oplage was gestegen tot 4.000 exemplaren per maand. Men ging ervan uit dat ieder nummer gelezen werd door vijf mensen zodat het gezamenlijke lezersaantal op 20.000 kwam.²³ Om tot een gezonde bedrijfsvoering te komen zouden 5.000 gedrukt moeten worden en zou de toekomst van het blad verzekerd zijn.²⁴ Naast Kenia had het blad ook een grote circulatie in Tanganyika en Zanzibar. Maar ook in Oeganda werd het blad gelezen. In de vicariaten Bagamoyo en Kilimanjaro in Tanganyika werden meer exemplaren verkocht dan in het vicariaat Zanzibar.²⁵ *Rafiki Yetu* deed het uitstekend en was 'de belangrijkste katholieke publicatie in Oost-Afrika voor 25 jaar.'²⁶ Het verleende de missie een grote dienst door raad te geven in de vraagstukken van het leven en door te assisteren bij de totstandkoming van een gezonde christelijke gemeenschap waarop

de kerk in Oost-Afrika gebouwd kon worden.²⁷

Met de installatie van de nieuwe drukpers in 1929 kwam ook de mogelijkheid voorhanden om het *Rafiki Yetu* bedrijf uit te breiden tot een kleine uitgeverij. Deze kans greep Loogman met beide handen aan. In november 1931 begon hij met de publicatie van *The Catholic Laity*. Dit maandblad in het Engels werd door hem gedrukt en uitgegeven voor de East Africa Catholic Action.²⁸ Hoewel één publicatie vermeldt dat Loogman dit maandblad heeft opgericht, is het toch waarschijnlijker dat hij niet alleen maar dat meer personen betrokken zijn geweest bij de oprichting ervan.²⁹ The East Africa Catholic Action was een associatie van vooraanstaande Europese katholieken in Mombasa die het maandblad oprichtte voor de onderlinge communicatie en versterking van de katholieke identiteit onder de Engelssprekende katholieken in Oost-Afrika: Indiërs, Goanezen en Europeanen. De associatie werd opgericht op 6 maart 1927 op de missie van Mombasa. Bij deze vergadering waren aanwezig: Pierre Goetz CSSp, de overste van de missie, Loogman, rechter Sheridan en de heren Bemister, Winkelman en Hanlon.³⁰ Oplage en afmetingen van het blad zijn niet bekend. In januari 1938 werd het geïncorporeerd in het nieuwe maandblad *The Catholic Times of East Africa*. De uitgever in de vijftiger jaren was Ernest Lionel Vile.³¹ Per 1 januari 1964 werd het opgeheven vanwege financiële problemen.³²

In de jaren dertig richtte Loogman ook een klein vakblad op ten behoeve van de katholieke onderwijzers in het vicariaat

²³ Loogman, 'De Katholieke Pers in Afrika,' 103.

²⁴ *Bulletin Général de La Congrégation* 33 (1927-1928), 32.

²⁵ Annual Chapter Book 1911-1936, St. Austin's 26.8.1933, Archief CSSp Nairobi.

²⁶ Scotton, *Growth of the Vernacular Press*, 204.

²⁷ 'Rafiki Yetu Press,' *Missionary Annals* 15 (1933) 158.

²⁸ R. Streit en J. Dindinger, *Bibliotheca Missionum*, vol. 20: *Afrikanische Missionsliteratur 1910-1940*, II, Freiburg 1954, 721.

²⁹ 'Pater Loogman terug naar Afrika.'

³⁰ *Journal de Mombasa 1918-1932*, 6.3.1927, Archief CSSp Nairobi.

³¹ Streit en Dindinger, *Bibliotheca Missionum*, vol. 20: *Afrikanische Missionsliteratur 1910-1940*, II, 722.

³² Some data on the Catholic Press in Africa, z.pl. z.d. [1963], 2, 16, in bezit van de auteur.

Zanzibar. Het blad heette *Mr. Catasso* het acroniem van Catholic Teachers Association. Hij schreef zelf de redactionele commentaren en menig artikel over de onderwijsmethode van diverse onderwerpen voor de missiescholen.³³

Loogman was echter nog niet tevreden met de *Rafiki Yetu* uitgeverij en drukkerij. Het was nog niet wat het wezen moest. Daarom had hij plannen gemaakt om een uitgeversmaatschappij op te richten in de geest van de grote katholieke uitgeverijen in Nederland. 'Want we hebben nog veel werk te doen; we willen komen tot weekbladen; ja, en als de tijd daar is, moeten we ineens kunnen gereed zijn een dagblad op te nemen. Zou ik weer eens geld leenen? Maar daar wou ik juist die maatschappij voor.'³⁴ Geruchten over de oprichting van deze maatschappij die waarschijnlijk een lossere band met het vicariaat zou hebben en waar leken of banken in zouden participeren met aandelen of leningen, deden de ronde onder de spiritijnen in het vicariaat Zanzibar. Op het kapittel van 1933 maakte bisschop Heffernan duidelijk op een vraag over deze kwestie dat het eigendom van de *Rafiki Yetu* uitgeverij niet was overgedragen aan leken of anderen en dat zij eigendom was van het vicariaat.³⁵

Naast zijn werkzaamheden voor *Rafiki Yetu* verschenen er in de jaren twintig en dertig verschillende brochures in het Swahili van de hand van Loogman: 1. *Nyimbo za kufurahisha* [Liederen om op te vrolijken], [Mombasa 1925]³⁶; 2. *Waislamu watakuwaje wakristu?* [Hoe zullen de moslims christen worden], Mombasa

1928³⁷; 3. *Uchumba na desturi zake* [De verloving en haar gebruiken], Zanzibar 1929³⁸; 4. *Ibada Takatifu ya Juma Kuu* [De Goede Week], Mombasa 1933³⁹; 5. *Enjili takatifu ilivyoandikwa na Mattei* [Het heilig evangelie volgens Matteus], Mombasa 1936.⁴⁰

In juli 1933 ging Loogman op vakantie naar Nederland voor een welverdiende rust. Tijdens zijn vakantie ging hij door met zijn redacteurswerk voor *Rafiki Yetu*.⁴¹ Bij zijn terugkeer in Kenia in maart van het volgende jaar werd hij benoemd als overste van de scholengemeenschap van Kabaa die gesticht was door zijn vriend Witte. Loogman loste hem af zodat hij op vakantie kon. Het scholencomplex van Kabaa bestond uit de volgende onderdelen: een lagere school, een technische school, een kweekschool en een middelbare school. Bovendien was er een filosoficum dat net van de grond kwam.⁴² Ook in Kabaa ging hij door met het uitgeven van *Rafiki Yetu* en werd daarbij geholpen door Francis Khamisi.⁴³ Loogman hield het nog geen drie jaar uit in Kabaa temidden van Ierse spiritijnen. Bij zijn vroegtijdig vertrek speelde een verschil in spiritualiteit en levenswijze mee. Mogelijk hebben ook nationalistische sentimenten een rol gespeeld die zich na de Eerste Wereldoorlog meer en meer deden gelden in het vicariaat. In december 1936 werd hij overgeplaatst naar Kilungu en in het voorjaar van 1937 maakte hij de overstap naar het apostolisch

³³ D. Hagenaars, 'Father Alphons Loogman, 1897-1964,' *Cor Unum* 2 (april 1965) no. 2, 20.

³⁴ Loogman, 'De Katholieke Pers in Afrika,' 104.

³⁵ Annual Chapter Book 1911-1936, St. Austin's 26.8.1933, Archief CSSp Nairobi.

³⁶ *Bode van de H. Geest* 21 (1925) 96.

³⁷ *Bode van de H. Geest* 24 (1928) 256.

³⁸ *Bulletin Général de La Congrégation* 34 (1929-1930), 387.

³⁹ *Bulletin Général de La Congrégation* 36 (1933-1934), 192-193.

⁴⁰ Hertlein, *Wege christlicher Verkündigung. Eine pastoralgeschichtliche Untersuchung aus dem Bereich der katholischen Kirche Tansanias*, II-2, Münsterschwarzach 1983, 40.

⁴¹ A. Loogman aan B. Hilhorst, Amsterdam 13.10.1933, Dossier A. Loogman, Archief CSSp St. Agatha.

⁴² De Jong, *Father Michael Witte of Kabaa High School*, 129, 136-137.

⁴³ Hagenaars, 'Father Alphons Loogman, 1897-1964,' 20; L. O'Toole, *A History of the Catholic Diocese of Machakos 1912 to 1995*, Koma Rock [1996], 73.

vicariaat Bagamoyo dat was toevertrouwd aan de Nederlandse spiritijnen.⁴⁴

Pater Gerard Hogema

10 december 1929 – 31 maart 2018

Pater Gerard Hogema had graag naar de missie in Afrika of Brazilië willen gaan maar kreeg een benoeming voor Nederland. Eerst als leraar in Hattem op het seminarie voor late roepingen en daarna ging hij als pastor werken in Noord-Holland (Heiloo, Beverwijk en Zaandam) tot hij in 1984 gevraagd werd voor Gemert (Gerardus). In 1988 werd hij deken van Gemert. Gerard was pastor tussen de mensen en gaf ieder het recht om zichzelf te zijn. Hij had zo zijn eigen ideeën maar gunde een ander ook zijn of haar ideeën als er maar wederzijds respect was. Hij was ook jarenlang reserveaalmoezenier bij de landmacht. In 2011 ging hij met emeritaat en koos ervoor om in Bakel te wonen. Zijn gezondheid werd minder en een val maakte een einde aan een bijzonder leven. Hij was een humorvolle medebroeder, een dierbaar en hartelijk familielid en een sympathieke vriend voor velen.

Nieuw adresboekje

Er komt na het kapittel een nieuw adresboekje. We vragen aan iedereen om na te gaan of de gegevens van het oude adresboekje nog juist zijn: het adres (woonadres én familieadres), telefoon, e-mail. Wilt u eventuele veranderingen ons zo snel mogelijk sturen? secretariaat-cssp@missie-geest.nl

Een hartenkreet van Paul Cuijpers

Graag wil ik met u van gedachte te wisselen over onze missietaak. Die lijkt ingrijpend te veranderen, in deze tijd; terwijl onze inspiratiebron toch dezelfde blijft.

Waar gaat het om bij dat missiewerk? Het is een taak van alle Christenen; dat zijn er wereldwijd meer dan een miljard. Onze roeping is om die inspiratiebron te delen met alle mensen; dat zijn er anno-nu ongeveer 7,5 miljard! Maar, bij voorkeur willen wij die inspiratie van de Heilige Geest delen met de 'armen'. Dat zijn allereerst de mensen, die met ongeveer een Euro per dag –of nog minder- moeten proberen rond te komen. De 'armen' zijn ook diegenen die over genoeg geld beschikken, maar die geen hoopvol uitzicht hebben. Bij voorbeeld de miljoenen vluchtelingen; die, vanwege oorlog of klimaatverandering, van huis en haard beroofd zijn; die op drift zijn geraakt, en geen veilige toekomst in het vooruitzicht hebben.

'Missie', is in onze dagen dan ook: werken aan de gelijkwaardigheid van al die 'armen' aan de 'rijken'. Is ook: werken aan de gelijkwaardigheid van alle mensenrassen: ongeacht hun huidskleur, of hun godsdienst. En is ook dit: vrouwen en kinderen worden gelijkwaardig aan

⁴⁴ De Jong, *Father Michael Witte of Kabaa High School*, 165.

mannen; minder-begaafden worden gelijkwaardig aan meer-begaafden. Dit alles dank zij de inspiratie van de Heilige Geest: de Vader der armen.

Als 'Missie' dat alles omvat, dan moeten we zoeken naar een nieuwe naam voor missie; bijvoorbeeld: evenwaardigheid in de Geest. Of: emancipatie wereldwijd, door de Geest.

Volgens onze missionaire werkgroep houdt die emancipatie ook in: evangelisatie of verkondiging van de blijde Boodschap.

P.S "Duurzaamheid". Op de achtergrond van onze bespreking der veranderingen in de missionaire opdracht, speelde ook deze vraag mee: wat is de 'ecologische bekering', waar Paus Franciscus alle mensen van goede wil toe oproept? Die ommekeer in onze levenswijze houdt vooral, denk ik, de overgang naar meer duurzaamheid in.

Een van onze jonge Afrikaanse medebroeders zag een samenhang tussen die meer duurzame, meer op milieudefensie gerichte levenswijze, en de 'nieuwe mens' van Pasen.

Een stoutmoedige gedachte! Die visie kan er in onze dagen toe leiden dat niet alleen de naam 'Missie' vervangen wordt, maar dat ook de inhoud van 'Missie' weer inspirerend wordt, vooral voor jonge mensen en voor jonge Spiritijnen.

*Wij wensen u, beste lezer(es), veel
inspiratie toe! Paul Cuijpers*

De draad is niet gebroken, ik ben alleen maar aan de andere kant...Augustinus

Preek, gedachtenisviering van overleden medebroeders en zusters, 14 april 2018

Er waren eens drie bomen, die alle drie in een hevige storm een grote tak waren kwijtgeraakt. De drie bomen waren elk op hun manier met hun verlies omgegaan. Jaren later ging men de bomen weer opzoeken. Het was moeilijk om ze te vinden. De eerste boom kon alleen maar rouwen om zijn verlies. Ieder voorjaar wanneer de zon hem uitnodigde om te groeien, zei hij: "Nee, dat kan ik niet meer, want ik mis een belangrijke tak". Men zag dat hij klein was gebleven en in de schaduw stond van de andere bomen. De zon drong niet meer tot hem door. De wond was duidelijk zichtbaar en vormde het hoogste punt van de boom. Hij had niet meer verder kunnen groeien.

De tweede boom was zo geschrokken van de pijn, dat hij had besloten om het verlies te vergeten. Hij had het heel ver weggestopt, diep verborgen. Maar daardoor had hij zijn greep op de aarde verloren: een voorjaarsstorm had hem doen omvallen. De plek van de wond was moeilijk te vinden. Ze zat verstopt achter een heleboel vochtige bladeren.

De derde boom was ook erg geschrokken van de pijn en de leegte in zijn lijf. Het eerste voorjaar toen de zon hem uitnodigde om te groeien, had hij gezegd: "Dit jaar nog niet, laat me maar." Toen de zon het tweede voorjaar weer terugkwam met dezelfde uitnodiging, had hij gezegd: "Ja zon, verwarm mij. Mijn verdriet heeft warmte nodig." Toen de zon het derde voorjaar weer terugkwam, sprak de boom: "Ja zon, laat mij groeien, in verbondenheid met de tak die ik mis." Ook de derde boom was moeilijk te vinden, want men had niet verwacht dat hij zo groot en sterk

zou zijn geworden. Gelukkig heeft men hem herkend aan zijn litteken dat vol trots in het zonlicht werd gehouden.”

Toen ik een jaar of 11 was, ging ik naar het kleinseminarie van de Spiritijnen in Nigeria. Elke avond bij het avondgebed werd er tijdens het “nunc dimitis”, wat wij necrologie noemden, voor de overleden spiritijnen gebeden. Wij hoorden moeilijke en vreemde namen van onze voorouders uit de spiritijnse familie, die zich hadden ingezet voor de werken en de doelen van onze congregatie. Het kwam voor dat wij grappen maakten over die vreemde namen. Maar de diepe betekenis van deze gewoonte moest nog doordringen. Waarom deden wij dat? Waarom baden wij voor die overledenen? Wie waren ze? Wat betekenen ze nu voor ons? Waarom moeten wij hen gedenken?

In Afrika geloven wij in de effectiviteit van en de verbondenheid met onze voorouders. Die zijn het fundament van ons leven, de pilaren waarop de samenleving gebouwd wordt, de levensboom van hun gemeenschap. We geloven in de aanwezigheid van de voorouders en ook dat zij het heden en de toekomst van hun nakomelingen beïnvloeden, de gemeenschap die zij zelf mee hebben helpen opbouwen. Zij zijn juist voorouders geworden omdat zij aan alle voorwaarden voldeden en zich stipt gehouden hebben aan de afspraken die binnen de gemeenschap geldend waren. Daarom worden zij geëerd en gevierd op marktdagen en op de dagen van hun naamfeest. Om hun aanwezigheid in de gemeenschap te koesteren, komen ze weer terug als jongens en meisjes en worden ze ook herkend en erkend.

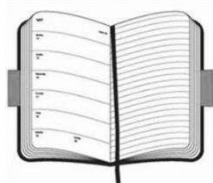
Heel jammer is het feit dat er nog zo weinig wordt gepraat over onze overleden medebroeders en zusters. Was hun *leven dan zo onbetekenend, zo klein?* vraag ik me soms af. Lijken hun leven en werken te verdwijnen in het niets. Maar juist door verhalen over hen te blijven vertellen, beseffen we hoe groot en rijk hun leven was, hoeveel takken hun levensboom had, en hoe iets van hun leven doorgegeven wordt. Onze medebroeders en zusters waren zo actief in de globalisering van wereldmissie. Zo hebben ze projecten opgezet voor verwaarloosde straatkinderen, scholen gebouwd, zij hebben vrouwen geholpen hun zelfvertrouwen terug te winnen, kerken gebouwd en geloofsgemeenschappen tot stand gebracht. We horen *verhalen over onze medebroeders die in Angola tijdens de oorlog hun leven hebben ingezet voor de slachtoffers van die gruwelijke burgeroorlog. Onze medebroeders en zusters die tegen armoede hebben gestreden door hun pastoraal engagement te combineren met ontwikkelingsamenwerking. Van Brazilië tot Kameroen, van de Centraal Afrikaanse Republiek tot Tanzania, van Angola tot Ghana en Nigeria, zijn onze medebroeders en zusters deelgenoten geweest van de integrale bevrijding en ontwikkeling van de mensheid, en daardoor voorouders geworden, niet alleen van het evangelie, maar ook van vrijheid, ontwikkeling, bevrijding en onafhankelijkheid. Dat was hun manier om heel bescheiden en zonder veel ophef bij te dragen aan iets groters; groot genoeg om hen te kwalificeren als voorouders.* Ons kleine leven is soms groter dan we denken, zelfs na de dood.

In een mengeling van verdriet, dankbaarheid en waardering, bewegen mensen heen en weer tussen het leven dat stilstaat en het leven dat verder gaat, vaak heel hun leven lang. Ze worden door hun verlies gedwongen op zoek te gaan naar hun wortels, die hen meer houvast geven: sommigen komen uit bij een dieper contact met de congregatie, vrienden, familie of hun geloof, anderen ontdekken de stilte, de leegte en de diepere betekenis van het leven, of worden meer dan vroeger door iets geraakt. De film: "Testament van een Missie" laat dat duidelijk zien. En het is niet toevallig dat broeder Joe tijdens zijn bezoek aan het graf van broeder Klaas Hettinga in

september 2017 een beetje aarde van dit graf heeft meegenomen, en bij zijn thuiskomst in Nigeria een gat heeft gegraven, de aarde van het graf van Klaas erin heeft gestrooid en er een boompje in heeft geplant. Symbolisch heeft hij Klaas daar in de grond geplant, met de opdracht om uit te groeien tot een stevige boom, een voorouder: om zijn wortels te laten voelen, te groeien tot een symbool en fundament van onze missie, identiteit, beschikbaarheid, en aanwezigheid onder de mensen in Nigeria.

Zonder zo'n voorouder te erkennen en te danken is onze toekomst onzeker!

Misschien komt er bij u nu ook wel een beeld van een boom op: een boom van vroeger of van nu, een boom om in te klimmen of onder te picknicken, een boom van onze dagelijkse wandeling of juist van een verre reis naar de missie, een boom die u samen met onze medebroeders en zusters bewonderde, of uw eigen geheime boom, een boom die u zelf hebt geplant of een boom die de eeuwen trotseert, een krachtige of kwetsbare boom, een boom die troost of ontroert. Mag ik zeggen: koester die boom maar. Beeld je zijn wortels eens in, hoe ze diep de grond in gaan, onzichtbaar voor onze ogen, zoekend naar voedsel en kracht; de stam die soepel meebeweegt op het ritme van het leven; de kruin die de zon zoekt. Een boom die verbonden

blijft met wat hij verloren heeft én tegelijkertijd ook met het leven. Zo'n boom waren onze overleden medebroeders en zusters, en zo'n boom wens ik u toe. Amen.

DAGBOEK april 2018

- 1 apr. Zalig Pasen. De boodschap die vandaag vanuit het lege graf klinkt is: "Ga in het spoor van de gekruisigde ! Het is geen doodlopende weg, het is een weg ten leven, de weg van de Levende !" Te oordelen naar de matige bezetting van de plaatsen in de kapel tijdens de plechtige Eucharistieviering, zijn er weer meerdere paters op assistentie in de naburige parochies. Een aperitiefje en een heerlijk paasmaal completeren het feestelijk karakter van deze dag.
- 2 apr. Een ongeluksdag voor Marcel Uzoigwe. Hij is samen met Cyril Inam en Callistus Chijioke Offor onbezorgd onderweg naar Den Bosch tot ongeveer de stad Vught, want daar gebeurt het. Zijn auto wordt plotseling onaangekondigd aangereden door een medeweggebruiker. Resultaat: auto van Marcel total loss, inzittenden gelukkig ongedeerd. Zij mogen wel een kaarsje aan gaan steken bij de Zoete Lieve Vrouw in Den Bosch, want hier komen zij wel heel goed weg.
Frans Wijnen komt in Gennep op bezoek voor een bespreking met het bestuur. Op het secretariaat is men druk bezig met het verzamelen van de adressen van familieleden, vrienden en kennissen van onze overleden medebroeder pater Gerard Hogema om op tijd de rouwbrieven te kunnen versturen.
- 3 apr. Martin van Moorsel is hard toe aan een paar dagen van verandering van plaats, lucht en ruimte, en hij denkt dit alles te kunnen vinden in Zuid-Limburg. Wij wensen Martin daar een paar ontspannende dagen toe.
- 4 apr. Mw. Liselotte Gasseling zal voortaan voor persoonlijke ondersteuning van de bewoners op woensdag- en donderdagmorgen in Spiritijnenhof aanwezig zijn. Zij begint met een rondje langs alle appartementen om met iedereen persoonlijk kennis te maken. Alle deuren gaan voor haar open en wij heten haar van harte welkom in ons midden.
- 6 apr. In een drukbezochte Eucharistieviering nemen wij vandaag in de St. Janskerk te Gemert afscheid van onze medebroeder pater Gerard Hogema. Onder de vele aanwezigen die

hem de laatste eer komen bewijzen tellen wij veel familieleden en medebroeders, alsook talrijke vrienden en oud-parochianen uit Gemert. Frans Wijnen gaat voor in de viering. Na de teraardebestelling op ons kerkhof in het kasteelpark treffen wij elkaar weer aan een goed verzorgde koffietafel in restaurant "Bij Dientje".

7 apr. Vanmorgen is Pastor Rikhof van de Cenakelkerk (H. Landstichting) onze gast in Gennepe. Hij heeft een ontmoeting met onze jonge medebroeders om hen in te leiden in de geschiedenis van de Kerk in Nederland. Hij heeft een bijzonder leerzaam en goed verhaal. Jammer dat niet alle opgeroepen medebroeders zijn komen opdagen.

8 apr. In de St. Janskerk in Gemert wordt vanmiddag tijdens een eucharistieviering de nieuwe pastor Stefan Schevers geïnstalleerd. De drie gildes van Gemert-Bakel en de leden van de Onze-Lieve-Vrouwenbroederschap begeleiden de nieuwe pastor naar de kerk. Onder de concelebranten bevinden zich ook vier van onze medebroeders, die regelmatig voorgaan in het zevental kerken van de parochie Gemert-Bakel. Na de eucharistieviering volgt er een drukbezochte receptie achter in de kerk.

9 apr. Feest van Maria Boodschap: n. a. v. de viering van het 100 jarig jubileum van de verschijningen van Maria in Fatima (2017), vragen de Nederlandse bisschoppen om de rozenkrans te blijven bidden voor de vrede in de wereld. Om 17.45 uur bidden wij in

verbondenheid met alle religieuzen in Nederland in onze kapel dan ook gezamenlijk de rozenkrans voor de vrede in de wereld.

Om 10 uur neemt Martin van Moorsel de bus naar Nijmegen om aanwezig te zijn op de Regio-dag, georganiseerd door de KNR.

12 apr.

De gemeenschap van Gennepe neemt met vochtige ogen afscheid van Clement Amoako en Urbanus Kithuka, die na een verblijf van drie maanden in Gennepe manmoedig op een oude fiets

stappen om zich naar Berg en Dal te begeven. Daar zullen zij hun inburgeringsparcours voortzetten en een taal cursus gaan volgen aan de Radboud universiteit van Nijmegen. Wij wensen hen hierbij heel veel succes.

13 apr. Spiritijnenhof wordt vandaag onveilig gemaakt door een paar met camera's en microfoons uitgeruste en in ons huis los rondlopende figuren. Bij nadere kennismaking blijken het oude bekenden van ons te zijn uit Gemert, zodat de wantrouwe sfeer snel plaats maakt voor een vriendschappelijke ontmoeting. De bezoekers, Simon van Wetten (Gemerts Nieuwsblad) en Huub Schatorjé (Omroep Centraal – Gemert Bakel), blijken naar Gennepe gekomen te zijn om Piet Delisse, Toon Gruijters en Martin van Moorsel te interviewen. Het is dus zeer aanbevelenswaardig om de komende nummers van "Gemerts Nieuwsblad" aandachtig te lezen en om vooral de eerstkomende dagen geen uitzendingen te missen van het populaire radiostation "Omroep Centraal - Gemert Bakel".

Bij de KNR in Den Bosch komt vandaag de werkgroep Internationale Religieuze Instituten bijeen. Op het programma staat de bespreking van de eerste bevindingen van

een enquête over “internationalisering 2018” en de mogelijke consequenties ervan voor het te voeren beleid.

Vanavond wordt in het Afrika Museum de nieuwe Pan-Afrikaanse fototentoonstelling “Afrotopia” geopend. Het is de eerste keer dat de grootste Afrikaanse fototentoonstelling van de Biënnale van Bamako buiten Bamako te zien zal zijn. De tentoonstelling toont werken van een 40-tal hedendaagse Afrikaanse fotografen en kunstenaars. Hun werk toont nieuwe inzichten over het verleden, laat een nieuw licht schijnen op het heden en biedt nieuwe perspectieven voor de toekomst.

AFROTOPIA is te zien tot 2 september 2018.

- 14 apr. Herdenkingsdag van onze overleden medebroeders en medezusters. In de Sint Janskerk te Gemert zijn om 11 uur ongeveer 150 familieleden, medebroeders en zusters bijeen om tijdens een Eucharistieviering , waarin pater Chima Anyaeze voorgaat, onze overleden medebroeders en zusters te gedenken. Na de viering bezoeken wij het kerkhof, waar velen een kaarsje aansteken of een bloemetje bij het graf of de naam van hun dierbare overledene plaatsen. De lentezon schijnt overvloedig en maakt van het kerkhof een ware Paastuin. Na dit bezoek aan het kerkhof treffen wij allen elkaar weer aan de koffietafel, waar er alle gelegenheid is om elkaar te ontmoeten. Een geslaagde dag met dank aan Chima voor de viering en de overweging. Zie blz. 10 van deze Spinet.
- 16 apr. In de namiddag heeft er op bestuurlijk niveau een bespreking plaats over de nieuwe opzet van onze Propaganda-afdeling. Het nieuwe systeem zal in mei ter beoordeling aan het aanstaande kapittel worden voorgelegd.
- 17 apr. De Provinciaal-Economen van de Europese Provincies komen voor hun jaarlijkse vergadering samen bij de zusters Dienaressen van de H. Geest in Steyl. Namens Nederland nemen Koos Gordijn, Theo Naus en Carel Verdonschot deel aan deze bijeenkomst. Theo Naus zal deze vergadering voorzitten.
- 18 apr. Piet Delisse, Jules Habets, Gerard Spierings en Martin van Moorsel begeven zich naar Bakel om wat spulletjes uit het appartement van onze overleden medebroeder Gerard Hogema op te halen. In de loop van de komende week zal de stichting Faros de woning verder leeghalen.
- 19 apr. De economen van de Europese provincies beëindigen in de loop van de voormiddag hun bijeenkomst in Steyl en brengen in de namiddag een bezoek aan het Afrika Museum in Berg en Dal. Vervolgens komen ze naar Gennep, waar zij samen met de gemeenschap de Eucharistie vieren. Het eind van de dag wordt verzorgd door de catering Wickers met een aperitief en een heerlijk “lopend buffet”. Het wordt een heel gezellige avond met uitsluitend tevreden gasten.
- 20 apr. Vanmorgen vertrekken de meeste economen per auto, trein of vliegtuig weer huiswaarts. De dag kent bijna een rampzalig einde voor pater Jules Davy Malonga, onze nieuwe medebroeder uit Kongo-Brazza. Hoe kon dit allemaal gebeuren ! Pater Marek Mylinsky, provinciaal van de Poolse Provincie, zou in de namiddag vanaf vliegveld Weeze (in Duitsland) naar Polen vertrekken. Broeder Pieter V. zal hem wel even naar Weeze brengen. Nu wil het geval dat deze Poolse pater Marek en Jules Davy elkaar goed kennen,

zij hebben in het verleden samen in Senegal gewerkt. Jules Davy wil Marek dan ook gaarne vergezellen naar het vliegveld om daar afscheid van hem te nemen en neemt plaats op de achterbank in de auto. Aangekomen op het vliegveld schudt Pieter V. Marek hartelijk de hand ten afscheid en Marek stapt uit. Hierop maakt Pieter V. terstond rechtsomkeer en is al weer op weg terug naar Gennep, in de veronderstelling dat Jules nog steeds rustig op de achterbank zit. Maar in feite is Jules ook uitgestapt en staat uitvoerig zijn "salaam aleikums" uit te wisselen met Marek. Het kwaad is geschied. Als Pieter V. op de terugweg vergeefse pogingen doet om een conversatie met Jules te beginnen, vindt hij een weinig spraakzame Jules op de achterbank. Conclusie van Pieter V.: hij zal op de achterbank wel in slaap gevallen zijn. Weer terug in Gennep bemerkt Pieter V. eindelijk dat Jules niet meer in de auto zit, maar dat hij hem in Duitsland heeft achtergelaten. Vanuit Duitsland beginnen intussen de eerste noodsignalen binnen te komen: "Hallo, avec Jules. Pieter m'a abandonné tout seul à l'aéroport de Weeze ! Quoi faire maintenant?" Het is duidelijk dat Jules zo snel mogelijk "geëxfiltreerd" moet worden naar Nederland. Amerika gebruikt voor dergelijke klusjes vaak "rangers". Maar over dit soort mensen beschikken wij ook. Martin van Moorsel wordt dan ook terstond richting Weeze gestuurd om dit klusje te klaren. En jawel, binnen het uur komt het verlossende bericht binnen, dat hij weer op de terugweg is naar Gennep met Jules aan boord. Eind goed, al goed!

In de universiteit van Nijmegen komt de werkgroep BEMIN (Beraad Missionarissen in Nederland) bijeen. Na een informatieronde wordt het boek "God is een vluchteling" van David Dessin besproken.

21 apr. Familiedag. Een vijftigtal familieleden van paters en zusters zijn vandaag te gast in Gennep. Leo Gottenbos gaat voor in de eucharistieviering en houdt een inspirerende overweging over de Goede Herder en Roepingenzondag. Daarna drinken de gasten een glaasje en doen zich tegoed aan een heerlijke kop soep en verse belegde broodjes. Mede dank zij het fantastisch mooie weer wordt het een geslaagde familiedag.

24 apr. In verpleeghuis "De Regt" in Beek en Donk is vandaag Miet Rooyakkers overleden. Zij is de moeder van onze medestander Annelies Rooyakkers. Wij wensen Annelies en haar familie veel sterkte toe in deze dagen.

Het bestuur is de laatste dagen nog druk bezig met de voorbereidingen van het kapittel, dat maandag a.s. zal beginnen in het klooster van de paters SVD in Steyl. Ook hier is van toepassing: "De laatste loodjes....".

26 apr. Dag van de "Lintjesregen". Marian Leideritz bevindt zich onder de Gennepse uitverkorenen die vandaag geridderd worden. Wij zijn het er allemaal over eens dat dit lintje aan de juiste persoon is toegekend. Marian, proficiat met deze verdiende onderscheiding!

"En dát gaat naar Den Bosch toe..... " Om 13.30 uur vertrekt het Norbertusbusje met een select groepje bewoners van Spiritijnenhof richting Den Bosch. Piet Rutten heeft de tocht nauwkeurig voorbereid. Wij benaderen Den Bosch omzichtig via een toeristische route en rijden langs het Provinciehuis naar onze eindbestemming, het vertrekpunt van de rondvaartboten over de Binnen-Dieze. Dank zij de uitleg van een goede gids, die ons onderweg opmerkzaam maakt op vele historische sporen uit een ver verleden, wordt deze rondvaart een heel interessante ontdekkingstocht.

Na ongeveer een uurtje in de stilte van de ondergrondse waterweg rondgedobberd te hebben, klimmen wij weer omhoog, naar de lawaaijerige bovenwereld om ons met een kopje koffie en een authentieke Bosse bol voor te bereiden op de terugreis. Een beetje

later dan gepland rijden wij Genneep weer binnen, heel voldaan over dit bezoek aan de stad van “zoete lieve Gerritje”.

28 apr. In de kerk van Beek en Donk zijn Martin van Moorsel, Koos Gordijn en enkele medestanders aanwezig in de uitvaartviering van de moeder van Annelies Rooijackers.

Vanaf 11.30 uur loopt het stadje Genneep vol met een 100-tal oldtimers, allemaal deelnemers aan de race Parijs – Amsterdam, die al vanaf 1898 georganiseerd wordt. In 1898 was het de eerste grensoverschrijdende race ter wereld. De etappe van vandaag brengt hen van Sint Gerlach (Zuid Limburg) naar Kasteel Haarzuilen (bij A'dam). Zij maken een korte tussenstop op het historisch marktplein van Genneep, waar zij gastvrij ontvangen worden door het gemeentebestuur, enkele notabelen en vertegenwoordigers van de gegoede burgerij.

29 apr. Jules Davy Malengo neemt vrij plotseling afscheid van de gemeenschap in Genneep, omdat hij in Frans Guyana verwacht wordt om daar zijn Frans paspoort op te halen. Toch wel handig dat wij dergelijke zaken hier ter plaatse af kunnen werken.

30 apr. In Steyl begint vanmiddag ons provinciaal kapittel. Pater Bede Ukwuije, 1-ste assistent van de Algemeen Overste, is vanuit Rome overgekomen om bij dit kapittel aanwezig te zijn. Pater Emeka Nzeadibe, provinciaal van de provincie Europa, zal zich woensdag bij deze vergadering voegen. Het kapittel begint met een gebedsviering, gevolgd door een inleiding van Martin van Moorsel over het spiritieus gemeenschapsleven.

Moge de H. Geest alle deelnemers aan dit kapittel met zijn wijsheid verlichten.

Deelnemers Kapittel Steyl 30 april t/m 4 mei 2018

Overleden

19 april

In Liempde overleed in de leeftijd van 87 jaar mevrouw Margaretha van Boxel-Pijnappels, zus van zuster William Pijnappels.

- 24 april In Beek en Donk overleed in de leeftijd van 92 jaar mevrouw Maria Rooijackers-van Lijssel, moeder van onze medestander Annelies Rooijackers.
- 6 mei In Dorchester (Canada) overleed in de leeftijd van 87 jaar de heer Arnold (Nol) van de Ven, zwager van zuster Helena en pater Martin van Moorsel.